

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud prvního stupně předsedkyní senátu Mgr. Kamilou Drábkovou jako samosoudkyní ve věci

žalobce: Střechy OBB s.r.o., IČ: 25934988,
se sídlem Frýdecká 793, 720 00 Ostrava - Hrabová,
zastoupeného JUDr. Radimem Kubickou, MBA, advokátem
se sídlem O. Lysohorského 702, 738 01 Frýdek-Místek,

za účasti
účastníka řízení: Ředitelství silnic a dálnic ČR, s.p., IČ: 65993390,
se sídlem Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4,
zastoupeného Mgr. Petrem Holešínským, advokátem
se sídlem Korunní 1302/88, 101 00 Praha 10 – Vinohrady

o žalobě na nahrazení rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje, Odboru regionálního rozvoje, územního plánování, stavebního řádu a investic, Oddělení stavebního řádu, [číslo jednací], č. spis. [anonymizováno], ze dne [datum rozhodnutí], o náhradě za vyvlastnění pozemků

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci bude po právní moci tohoto usnesení vrácen zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč z účtu Krajského soudu v Českých Budějovicích.

Odůvodnění:

1. Žaloba v této věci byla podána k soudu dne 8.3.2018 a žalobce se domáhal nahrazení výroku I.a) a I.b) výše citovaného rozhodnutí správního orgánu, pokud se týče stanovení náhrady za vyvlastnění v tomto rozhodnutí blíže specifikovaných pozemků v katastrálním území České Budějovice 5 částkou 47 317 894 Kč a další částkou 24 425 388 Kč, jakož i náhrady nákladů řízení.
2. Další účastník řízení ve svém vyjádření k věci považoval rozhodnutí správního orgánu o určení náhrady za vyvlastněné pozemky za správné, se žalobou nesouhlasil a navrhoval její zamítnutí.
3. Podle § 244 odst. 1 o.s.ř. rozhodl-li orgán moci výkonné orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové, nebo profesní samosprávy, popř. smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu (dále jen, „správní orgán“) podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahu soukromého práva (§ 7 odst. 1) a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.
4. Podle § 246 odst. 1 o.s.ř. je k návrhu oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech rozhodnutím správního orgánu, kterým byla jeho práva nebo povinnosti založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta.
5. Soud se zprvu, vedle otázky podmínek řízení ve smyslu § 103 o.s.ř., zabíral včasností podané žaloby. Pro žaloby o náhradu za vyvlastnění se neuplatní obecné pravidlo o lhůtě k podání žaloby

podle § 247 o.s.ř., jelikož na ně dopadá speciální úprava obsažená v ustanovení § 28 odst. 1 a 2 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění). Podle citovaných ustanovení zákona výrok o náhradě za vyvlastnění (§ 24 odst. 4 zákona) lze projednat v občanském soudním řízení, k němuž je příslušný v prvním stupni krajský soud. Žaloba, kterou účastník řízení požaduje, aby výrok podle § 24 odst. 4 byl projednán v občanském soudním řízení, musí být podána ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu; zmeškání této lhůty nelze prominout.

6. Na toto ustanovení pak dále navazuje úprava v ustanovení § 2 odst. 5 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, který nabyl účinnosti od 27.11.2009 (v původním znění zákona ustanovení § 2 odst. 2), podle něhož se lhůty pro podání žalob k soudům a k přezkoumáním nebo nahrazením správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 zkracují na polovinu. O žalobách rozhodne soud ve lhůtě 90 dnů. Ustanovení předchozí věty obdobně platí i pro řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí soudu o žalobě.

7. Předmětem řízení je dle žalobcem vymezeného nároku určení náhrady za pozemky, které byly žalobci vyvlastněny státem v souvislosti s výstavbou dálnice D3, konkrétně jejího úseku 0310/Úsilné – Hodějovice, jak vyplývá ze spisu správního orgánu, který si soud vyžádal. Ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, dopravní infrastrukturu vymezuje jako „stavby dopravní infrastruktury a stavby s nimi související, umístěvané v plochách a koridorech vymezených v platné politice územního rozvoje, nebo veřejné prospěšné stavby, vymezené v územně plánovací dokumentaci“. Zákon odkazuje na § 2 odst. 1 písm. k) bod 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Ten definuje veřejnou infrastrukturu jako pozemky, stavby, zařízení a to dopravní infrastrukturu např. stavby pozemních komunikací, dráhu vodních cest, letišť a s nimi souvisejících zařízení (bod 1) a pod písm. l) veřejně prospěšnou stavbu, kterou se rozumí stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji, nebo ochraně územní obce, kraje, nebo státu vymezená ve vydané územně plánovací dokumentaci.

8. Ze shora uvedeného plyne, že stavba dálnice D3 je nepochybně stavbou veřejně prospěšnou, stavbou dopravní infrastruktury, v důsledku čehož se správní i soudní řízení podřizuje i zákonu č. 416/2009 Sb.

9. Pro posouzení otázky včasnosti žaloby je rozhodující platná právní úprava v době jejího podání, tedy ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 416/2009 Sb., které shodně jako dnešní ustanovení § 2 odst. 5 zkracuje lhůtu pro podání žaloby k soudu, stanovenou zákonem o vyvlastnění, na jednu polovinu, tedy na 15 dnů od právní moci rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu.

10. Ze spisu správního orgánu soud dále zjistil, že rozhodnutí, proti němuž žalobce brojí touto žalobou, neobsahuje žádné poučení o možnosti podání žaloby k soudu. To však není jeho vadou, neboť podle § 68 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jímž se řídí procesní úprava řízení před správním orgánem, stanoví jako náležitosti rozhodnutí: výrokovou část odůvodnění a poučení účastníků. K poučení účastníků se vyjadřuje ustanovení § 68 odst. 5 správního řádu stanoví, že v poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.

11. Otázkou včasnosti žalob se zabývá též soudní judikatura. Například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.8.2014 č. j. 8 As 40/2014-27 uvádí, že poučení vždy musí odpovídat aktuální právní úpravě, věcné příslušnosti soudů a lhůt k projednání jednotlivých výroků rozhodnutí o vyvlastnění (a to v souvislosti s novelou zákona č. 184/2006 Sb. zákona o vyvlastnění), provedenou zákonem č. 405/2012 Sb., kdy před účinností této novely muselo rozhodnutí o vyvlastnění podle § 24 tohoto zákona obsahovat rovněž poučení za jakých podmínek a v jaké lhůtě se lze domáhat projednání vyvlastnění v soudním řízení (podle § 24 odst.

3 písm. d/ zákona o vyvlastnění ve znění účinném do 31.1.2013 tak muselo poučení rozhodnutí vydané podle § 2, tzn., mimo jiné, rozhodnutí o určení výše náhrady pro vyvlastňovaného dle § 24 odst. 2 písm. c) zákona o vyvlastnění obsahovat poučení o tom, za jakých podmínek a v jaké lhůtě se účastníci mohou domáhat, aby vyvlastnění bylo projednáno v občanském soudním řízení). Právní úprava účinná od 1.2.2013 však již tyto náležitosti poučení nepředepisuje, a nelze tedy dojít k jinému závěru, nežli že u rozhodnutí správního orgánu nadále není poučení o možnosti podání žaloby k soudu vyžadováno jako nutná náležitost.

12. Rozhodujícím pro posouzení otázky zda nová právní úprava dopadá na projednávanou věc, je datum zahájení správního řízení, které, jak vyplývá ze spisu správního orgánu, konkrétně z rozhodnutí vyvlastňovacího orgánu v prvním stupni, Magistrátu města České Budějovice, Stavebního úřadu, ze dne 18.10.2017 č. j. [spisová značka], bylo zahájeno na základě žádosti ze dne 24.2.2017. Je tedy nepochybné, že v projednávané věci se tedy uplatní nová právní úprava, kdy poučení o možnosti podání žaloby k soudu jako náležitost rozhodnutí správního orgánu již vyžadováno není.

13. V rozsudku sp. zn. 1 As 13/2015 se Nejvyšší správní soud zabíral právě otázkou zkrácení lhůt pro podání žaloby k soudu na základě zákona o urychlení výstavby infrastruktury v souvislosti s výkladem pojmu, „ postup v souvislosti s urychlením výstavby“, kdy dospěl k závěru, že pod tento pojem lze s jistotou zahrnout celou řadu řízení a postupů (např. územní řízení, řízení o vydání stavebního povolení, postup o vydání kolaudačního souhlasu, řízení o vyvlastnění, ale i řízení o vydání rozhodnutí o kácení dřevin, řízení o vydání rozhodnutí o výjimkách ze zvláště chráněných druhů aj.)“. Odkazuje též na rozhodnutí Ústavního soudu usnesení ze dne 30.7.2013, sp. zn. II. ÚS 3951/12, z něhož se podává, že, „ za postup v souvislosti s urychlením výstavby je nutno dosadit nejen územní a stavební řízení, které k výstavbě bezprostředně předchází, ale i ta řízení (ty postupy), které jsou součástí širší přípravy realizace staveb“ a na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 8 As 48/2014-27, v němž bylo uvedeno, že, „ pokud zvláštní předpis (zákon o vyvlastnění), vyžadoval poučení o soudním přezkumu (projednání) meritorního rozhodnutí, a stanovil takové poučení, jeho obligatorní součástí mělo takové poučení v konkrétní věci zohlednit i pravidlo o délce lhůty dle zákona o urychlení výstavby, pokud se tento zákon ve věci použije... Jestliže má totiž rozhodnutí obsahovat poučení o lhůtě, pak adresát rozhodnutí předpokládá, že jde o poučení správně a uvedená lhůta zohledňuje všechny právní předpisy, které je třeba aplikovat. Je nemyslitelné, aby účastník řízení obdržel výslovné sdělení, že se může obrátit na soud a v určené lhůtě a následně ještě zvažoval, zda výslovně uvedená lhůta není ve skutečnosti kratší, neboť je třeba aplikovat ještě další předpisy. Pak by bylo totiž poučení o lhůtě zjevně nesprávné, nezákonné a pro adresáta matoucí. Právě uvedené však platí pouze tehdy, pokud právní úprava vyžadovala, aby se účastníkům řízení dostalo poučení o lhůtě, ve které lze iniciovat soudní přezkum (projednání). Pokud není součástí správních rozhodnutí rovněž poučení o možnosti soudního přezkumu (což je pravidlem, srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 35/2005-61, nemá správní orgán z povahy věci ani povinnost poučit o zkrácení lhůt v důsledku zákona o urychlení výstavby, je pak na účastníku řízení, aby se přezkumu domáhal včas a vnímal relevantní právní úpravu“.

14. V posledně zmíněném rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvádí, „ pokud se působnost zákona č. 416/2009 Sb. o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury vztahuje na příslušné správní řízení, má správní orgán povinnost o této skutečnosti vyrozumět účastníky řízení, respektive musí toto výslovně uvést ve správním rozhodnutí“. V rozsudku Nejvyššího správního soudu 1 As 35/2005 je vyjádřen tento právní názor: „ Ze správního řádu (§ 47 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb. § 68 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb.) nevyplývá povinnost poučit účastníka řízení o tom, že po vyčerpání opravných prostředků v řízení správním je či není možno podat proti rozhodnutí žalobu ve správním soudnictví (§ 65 a následující s.ř.s.)“ a dále, „ rozsah poučení, které je nezbytnou součástí rozhodnutí vydávaného ve správním řízení je stanoven poměrně úzce (a to jak ve správním řádu č. 71/1967 Sb. tak v novém správním řádu

vydaném pod číslem 500/2004 Sb. a účinném od 1.1.2005). Ze všech opravných prostředků, které jsou dostupné v rámci správního řízení, je totiž správní orgán povinen poučovat účastníka pouze o odvolání a rozkladu jakož o opravných prostředcích řádných to je směřujících proti nepravomocným rozhodnutím... Je tedy zřejmé úzké sepětí řízení v prvním stupni a řízení o opravném prostředku a z toho pramenící pravidlo, které ukládá správnímu orgánu prvního stupně povinnost poučovat o řádných opravných prostředcích. Takový úzký vztah již neexistuje mezi řízením v prvním stupni, resp. rozhodnutím v něm vydaném a řízením o jiných opravných prostředcích ve správním řízení, tj. prostředcích mimořádných... Mimořádné opravné prostředky směřují proti pravomocným, správním rozhodnutím, které již vyvolávají právní účinky a na něž se proto s ohledem na potřebu právní jistoty nahlíží jako na správná dokud nejsou pravomocně zrušena. Jakkoli jsou tedy i mimořádné opravné prostředky stále právními prostředky ochrany v rámci správního řízení a tedy uvnitř soustavy správních orgánů není povinností správního orgánu, aby o nich účastníka poučoval (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.1.2003 č. j. 7 Ads 42/2003-25 publikovaný pod č. 297/2004 Sb. NSS). Je naopak na vlastní iniciativě účastníka, aby se informoval o možnostech nápravy, pokud chce zvrátit již pravomocné správní rozhodnutí. Tím spíše se nelze domáhat toho, aby správní orgány poučovaly účastníky o možnosti napadnout jejich rozhodnutí žalobou ve správním soudnictví (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 10/2004-32 ze dne 27.6.2005). Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je řízením zcela odlišným od řízení správního vedeným před jiným typem orgánu a podle jiných procesních pravidel. Jakkoliv správní soud vskutku přezkoumává správní rozhodnutí, nelze jeho činnost ztotožňovat s přezkumnou činností správního orgánu řízení o řádném či mimořádném opravném prostředku: soud totiž poskytuje účastníku originární ochranu jeho veřejných subjektivních práv. Žaloba ve správním soudnictví je zvláštním typem prostředků právní ochrany, nijak nesouvisející s opravnými prostředky ve správním řízení a je plně k dispozici účastníka na žalobou zpochybnit pravomocné správní rozhodnutí, které zpravidla bylo již přezkoumáno ve správním řízení“.

15. Dle názoru soudu lze výše citované judikatorní závěry vztáhnout i na projednávanou věc, neboť i zde se jedná o řízení, jež bylo zahájeno žalobou podanou proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu a tedy i v této věci jde o řízení, které zcela nesouvisí s řízením správním.

16. Není ani sporu o tom, že stavba dálnice je stavbou dopravní infrastruktury, jak ji bylo zmiňováno výše, a přestože napadené rozhodnutí odvolacího správního orgánu zmínku o použití zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury neobsahuje, činí tak oproti tomu prvoinstanční rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, Stavebního úřadu, tedy rozhodnutí ze dne 18.10.2017, [číslo jednací], které v záhlaví cituje jako právní úpravu, jíž se řízení řídí jak zákon o vyvlastnění, tak správní řád a také zákon o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož toto rozhodnutí bylo přezkoumáno odvolací instancí, aniž by byla shledána jeho nesprávnost, pokud jde o použití této právní úpravy, přičemž prvoinstanční a odvolací řízení tvoří jeden celek a vzhledem i k charakteru projednávané věci, muselo být žalobci zcela nepochybné, že pro řízení se uplatní zmiňovaný zákon, což bude mít dopad i na lhůtu pro podání žaloby projednávané v řízení podle páté části o.s.ř.

17. Ze spisového materiálu dále vyplývá, že rozhodnutí, proti němuž žalobce brojí, mu bylo doručeno dne 6.2.2018 (rozhodnutí samotné je datováno dnem 5.2.2017, nicméně z dalších souvislostí, jako zejména doručenek založených ve správním spisu a chronologického řazení jednotlivých tam založených listin a potvrzení o nabytí právní moci je nepochybné, že se jedná o písařskou chybu v roku vydání rozhodnutí, kde mělo být správně uvedeno 2018) a týmž dnem nabylo právní moci. Žaloba k soudu byla podána až 8.3.2018.

18. Pro počítání lhůt se uplatní pravidlo stanovené v § 57 o.s.ř. Podle § 57 odst. 1 se do běhu lhůty nezapočítává den kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty (v daném případě tedy

lhůta běží od 7.2.2018), přičemž podle § 57 odst. 2 věta 2. případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. podle § 57 odst. 3 o.s.ř. platí, že lhůta je zachována je-li posledního dne lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit.

19. Posledním dnem patnáctidenní lhůty pro podání žaloby tak byl 21.únor 2018, kdy nejpozději mohl žalobce svou žalobu podat k soudu či k poštovní přepravě. Den, kdy žaloba soudu došla, 8.3.2018, však byl až 30. dnem po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí a nelze tedy uzavřít jinak, než že žaloba byla podána opožděně.

20. Z těchto důvodů soud žalobu odmítl v souladu s § 250g odst. 1 písm. a) o.s.ř. Soud rozhodoval bez nařízení jednání podle § 250g odst. 2 o.s.ř.

21. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky, bylo rozhodnuto podle § 146 odst. 3 o.s.ř. Podle tohoto ustanovení hradí žalobce náklady řízení ostatním účastníkům. V daném případě se sice další účastník řízení na výzvu soudu prostřednictvím svého právního zástupce (bez doložení právní moci) vyjádřil, obsahově však z tohoto vyjádření vyplývá pouze jeho nesouhlasné stanovisko, přičemž sám odkazuje až na své pozdější podání, v němž hodlá uvést věcnou argumentaci. Za takto pojaté vyjádření k žalobě na výzvu soudu mu soud žádnou náhradu nákladů řízení nepřiznal a za popsané situace pak není možno ani přiznat náhradu nákladů nezastoupeného účastníka podle vyhl. č. 254/2015 Sb.

22. O vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobci bylo rozhodnuto podle § 10 odst. 3, věta třetí, odst. 5 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Zaplacený soudní poplatek bude žalobci vrácen, jelikož žaloba byla odmítnuta ještě před prvním jednáním ve věci.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze u Krajského soudu v Českých Budějovicích.

České Budějovice 16. října 2018

Mgr. Kamila Drábková
samosoudkyně